

Datum: 2017-06-13

Så skapar vi ett helt uppkopplat Sverige – Färdplan 2020

Nystartsgruppen har valt att fokusera på sju utmaningsområden. Vissa av dessa utmaningar har identifierats av tidigare arbetsgrupper inom Bredbandsforum, men Nystartsgruppen anser att utmaningarna kvarstår och att ytterligare insatser krävs. Till varje utmaningsområde har ett antal förslag på vägar framåt identifierats. Dessa har strukturerats, grupperats och aggregats i tre olika huvudinriktningar:

- Förslag som tas om hand inom en **arbetsgrupp**
- Förslag som tas om hand genom **dialoggrupper**
- Förslag som tas om hand genom **enskilda insatser**

Tänkbara arbetsgrupper

Arbetsgrupper är en insatsform som Bredbandsforum använt sedan starten av forumet. Grupperna tillsätts av forumets styrgrupp för arbete på ett specifikt område och består av ett urval av aktörer med relevant kompetens. Gruppens arbetsuppgift beskrivs i ett direktiv. Gruppen är verksam under cirka 8-10 månader och lämnar fortlöpande rapportering till styrgruppen. Formen gör att det är möjligt att kombinera ett samlat grepp med kunskapsmässig fördjupning. Nystartsgruppen gör bedömningen att följande arbetsgrupper vore lämpliga inom Bredbandsforum år 2017-2020:

- ***En landsbygdsgrupp med fokus på att ta fram en strategi för landsbygden***

Arbetsgruppens syfte skulle kunna vara att ge förslag på hur utbyggnaden av landsbygden kan genomföras för att nå målen i bredbandsstrategin. Arbetet skulle också kunna innefatta en inventering av “vita områden”¹ samt till buds stående medel för att öka effekten på de investeringar som görs.

- ***En kommungrupp med fokus på både engagemang och processer***

Arbetsgruppens syfte skulle kunna vara att kartlägga och jämföra data kring hur de kommunala processerna för tillståndsgivning fungerar, samt ge konkreta rekommendationer i en uppdaterad guide för kommunalt bredbandsarbete (Bredbandsguiden). Därtill skulle ett fokus kunna vara kompletterande insatser till kommuner med särskilda utmaningar.

- ***En robusthetsgrupp med fokus på kraven i framtidens nät och tjänster***

Arbetsgruppens syfte skulle kunna vara att inventera dagens krav på bredbandsnäten samt hur specifikationer bör utformas för att säkerställa att utvecklingen av framtidens tjänster inte förhindras exempelvis på grund av begränsningar i nätens struktur och konstruktion.

¹ Områden som saknar framtidssäkert bredband.

- ***En digitaliseringsgrupp med fokus på regionala och lokala strategier***

Arbetsgruppens syfte skulle kunna vara att katalysera det arbete med digitalisering, som genomförs lokalt och regionalt, genom att ge rekommendationer på tänkbar tågordning för digitaliseringsarbetet. En aspekt skulle också kunna vara att ange exempel på hur mål inom digitaliseringsarbetet kan operationaliseras regionalt och lokalt.

- ***En samverkansgrupp inom fem strategiska områden:***

Arbetsgruppens syfte skulle kunna vara att utgå ifrån fem områden som bedöms som strategiskt viktiga för bredbandsutbyggnaden och försöka att realisera och fördjupa långsiktig samverkan inom dessa. Detta skulle vara ett delvis nytt grepp då områdena sammantaget även berörs inom ramen för andra föreslagna arbetsgrupperna. Genom att driva dem inom ramen för en *egen* arbetsgrupp kan de dra nytta av varandra samtidigt som det möjliggör att Bredbandsforum kan:

1. kunna tillförsäkra nödvändiga resurser och upplutning
2. få tydlighet i uppstart och initiering av samarbetet,
3. skapa ett resultatriktat och pragmatiskt förhållningssätt
4. säkerställa att det finns en process för uppföljning och avrapportering samt,
5. ge förutsättningar för kontinuitet i arbetet.

De fem områdena som ligger närmast till hands för samarbete är:

- *Bättre täckning och kapacitet för mobilt bredband exempelvis genom samhällsmaster*

Ett tänkbart fokus skulle kunna vara att diskutera hur spektrum används, skulle kunna användas och enas om åtgärder för att kompensera för dålig täckning och kapacitet i städer såväl som på landsbygden.

- *Utbyggnad i kommersiellt svagare områden exempelvis efteranslutningar av enskilda fastigheter.*

Ett tänkbart fokus skulle kunna vara att inventera hur utbyggnad i nuläget hanteras i de områden där de kommersiella utbyggnadsmöjligheterna är svagare och vad aktörer kan göra för att tillsammans minimera och lösa de utmaningar som uppstår.

- *Rollfördelning i bredbandsarbetet mellan kommuner och regioner exempelvis mandat och ansvar.*

Ett tänkbart fokus skulle kunna vara att undersöka hur relationen mellan kommuner och regioner upplevs fungera (med avseende på bredbandsutbyggnad), vilka resurser som finns var, samt hitta vägar för att tydliggöra var mandatet att agera finns och vem som har ansvar.

Likabehandling och konkurrensneutralitet på bredbandsmarknaden

Ett tänkbart fokus skulle kunna vara att sondera situationer där det uppfattas finnas brister i likabehandling och konkurrensneutralitet. Med utgångspunkt i dessa skulle sedan ett arbete genomföras i syfte att enas om gemensamma principer som kan bidra till att liknande situationer kan minimeras eller helt undvikas, exempelvis i upphandlingsfrågor.

- *Åtgärder för att stärka robustheten i näten på alla nivåer exempelvis hos slutanvändarna.*

Ett tänkbart fokus skulle kunna vara att analysera kostnader för robusthet och ställa dessa mot de kostnader som kan uppstå vid exempelvis avbrott. Därtill skulle ett syfte kunna vara att hitta gemensamma förslag på insatser för att öka robustheten och vad respektive aktör (inklusive slutanvändarna) kan göra redan idag.

Tänkbara dialoggrupper

Nystartsgruppen gör bedömningen att det vid sidan av rena arbetsgrupper finns behov av mer ac-hoc mässiga dialoggrupper för specifika frågor. Dialoggrupperna skulle ledas från Bredbandsforums kansli och kunna fungera som försöksverksamheter. De skulle primärt kunna bemannas med de aktörer som är närmast berörda av en fråga och därmed kunna jobba snabbare och med mindre formella ramar än rena arbetsgrupper. De skulle dessutom enbart behöva samlas vid enstaka tillfällen det vill säga när behov uppstår. Nystartsgruppen har identifierat att det är angeläget att starta följande dialoggrupper:

Kommunikatörsnätverk – Gruppering av professionella kommunikatörer hos relevanta aktörer för att tillsammans kunna dela material, budskap och arbetsformer i syfte att nå ökat genomslag i gemensamma frågor.

Dialoggrupp med fokus på behovet av, och villkor för, ett nytt bredbandsstöd – Gruppering med de aktörer som idag hanterar bredbandsstöd, är stödmottagare eller berörs av bredbandsstöd. Fokus för gruppen skulle kunna vara att diskutera och ge rekommendationer om bärande principer för hur ett bredbandsstöd bör utformas för att passa den nya marknadssituationen i Sverige.

Dialoggrupp med fokus på myndigheter som påverkar bredbandsutbyggnaden – Grupp sammansatt av representanter för exempelvis Post- och telestyrelsen, Upphandlingsmyndigheten, Boverket, länsstyrelserna, Lantmäteriet, Statens jordbruksverk, Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket i syfte att öka medvetenheten och samarbete i bredbandsfrågor.

Dialoggrupp med fokus på omvärldsbevakning och teknisk framsyn - Gruppering av representanter för policy, marknad och systemleverantörer som tillsammans skulle kunna ge orientering och bedömning av tekniska lösningar, policyutmaningar och tänkbara utvecklingsvägar. Syftet skulle kunna vara att skapa ökad medvetenhet och handlingsberedskap.

Dialoggrupp med fokus på information till kommuner – Gruppering av representanter för marknaden, myndigheter, kommuner samt aktörer som har nära samarbete med kommuner (exempelvis regioner). Fokus för gruppen skulle kunna vara att adressera hur bredband kan bli en prioriterad fråga hos kommunledningar och politiker på lokal nivå samt ge information om lagstiftning som berör kommunernas bredbandsarbete.

Dialoggrupp med fokus på offentliga aktörer som innehar bredbandsinfrastruktur – Grupp sammansatt av representanter för exempelvis PTS, Trafikverket, Svenska kraftnät och Vattenfall i syfte att öka medvetenheten och samarbete i bredbandsfrågor bland offentliga aktörer med bredbandsinfrastruktur.

Upphandlingsråd med fokus på robusta nät och digitala tjänster –
Grupp sammansatt av exempelvis representanter för marknaden, myndigheter, kommuner, regioner och intresseorganisationer med syfte att diskutera erfarenheter av upphandling och hitta gemensamma sätt att nå förbättringar när robusta bredbandsnät och digitala tjänster ska köpas in.

Tänkbara enskilda insatser

Utöver arbetsgrupper och dialoggrupper, finns också ett antal identifierade uppgifter som skulle kunna genomföras som enskilda insatser. En enskild insats bedöms ta upp till sex veckor från planering till genomförande men bör i de flesta fall kunna genomföras snabbare. Exempel på enskilda insatser som Nystartsgruppen identifierat är följande:

Ändringar av regleringsbrev för myndigheter som påverkar bredbandsbyggnationen i syfte att skapa ett tydligt samstämmigt uppdrag att bidra till bredbandsstrategins måluppfyllelse.

Ändringar av uppdrag för statliga aktörer som innehar fiber så att det tydliggörs att dessa ska bidra till bredbandsstrategins måluppfyllelse genom engagemang på svart fiber- och kanalisationsnivå.

Spridning av en standardiserad fiberföreningsdeklaration

Handledning om hur aktörer ska arbeta med Utbyggnadslagen

Inventering av informationsmaterial om bredband

Upplysning om behovet att uppdatera kommunala bredbandsstrategier och tydliggörande av de kommunala bredbandskoordinatorernas uppdrag

Synliggörande och intensifierat arbetet för att säkerställa elleveranser till bredbandsinfrastrukturen	Informationsinsatser för att sprida konceptet Robust fiber, upplysa om krav på nätägare i lag och föreskrifter samt vikten av kvalitet (även på landsbygden)
Studie av hur bredbandskoordinatorernas mandat skulle kunna stärkas	Workshop om ”hur näten hänger ihop” ² och diskussion om vem som kan ta ansvar för helheten
Uppdatering och spridning av SKLs markavtal	Utredning av anmälningsplikt för byanät
Workshop för att lista kommuners och marknadsaktörers uppfattning om vad som påverkar investeringar av bredband.	Inspel utifrån ett bredbandsperspektiv till regeringens pågående översyn av befintlig lagstiftning som motverkar digitalisering.

² För att tjänster ska fungera och det inte ska uppstå några avbrott är det väsentligt att varje del av nätet är byggt på ett sätt som medger störningsfri kommunikation. Delarna måste fungera tillsammans och kedjan är inte starkare än den svagaste länken.

Plan för fortsatt arbete

Som framhållits ovan har de aktiviteter som Nystartsgruppen identifierat extraherats ur gruppens utmaningsområden. Aktiviteterna går dessutom att koppla till Bredbandsstrategin. Strategin använder sig av tre prioriterade områden för insatser:

- nät och tjänster till alla,
- roller och spelregler på bredbandsmarknaden samt
- kostnadseffektiv utbyggnad av bredband.

Dessa områden ger en tydlig fingervisning om regeringens intentioner och kan även fungera som guide för hur Nystartsgruppens förslag på aktiviteter är sammanlänkade med bredbandsstrategin och kan bidra till dess genomförande. Flera av de arbetsgrupper som Nystartsgruppen föreslår adresserar mer än ett av de tre områdena ovan, medan nästan samtliga av de dialoggrupper kan kopplas till "nät och tjänster till alla". I kontrast till detta är dock de flesta enskilda aktiviteterna inriktade på "roller och spelregler på bredbandsmarknaden" eller att få till stånd en "kostnadseffektiv utbyggnad av bredband". Sammantaget gör de föreslagna aktiviteterna att stora steg kan tas för att förbättra förutsättningarna för måluppfyllnad.

I sammanhanget är det också värt att framhållas att alla de aktiviteter som Nystartsgruppen föreslår är angelägna att genomföras så snart som möjligt. Detta kräver dock resurser. I praktiken innebär det att allt inte kan prioriteras, men många aktiviteter kan sannolikt utföras simultant, särskilt om flera aktörer är involverade och samverkar för måluppfyllnad. För att ge en vägledning och kvalificerad bedömning om vilka moment som vore lämpliga prioritera så presenterar Nystartsgruppen nedan ett förslag på färdplan och prioritering.

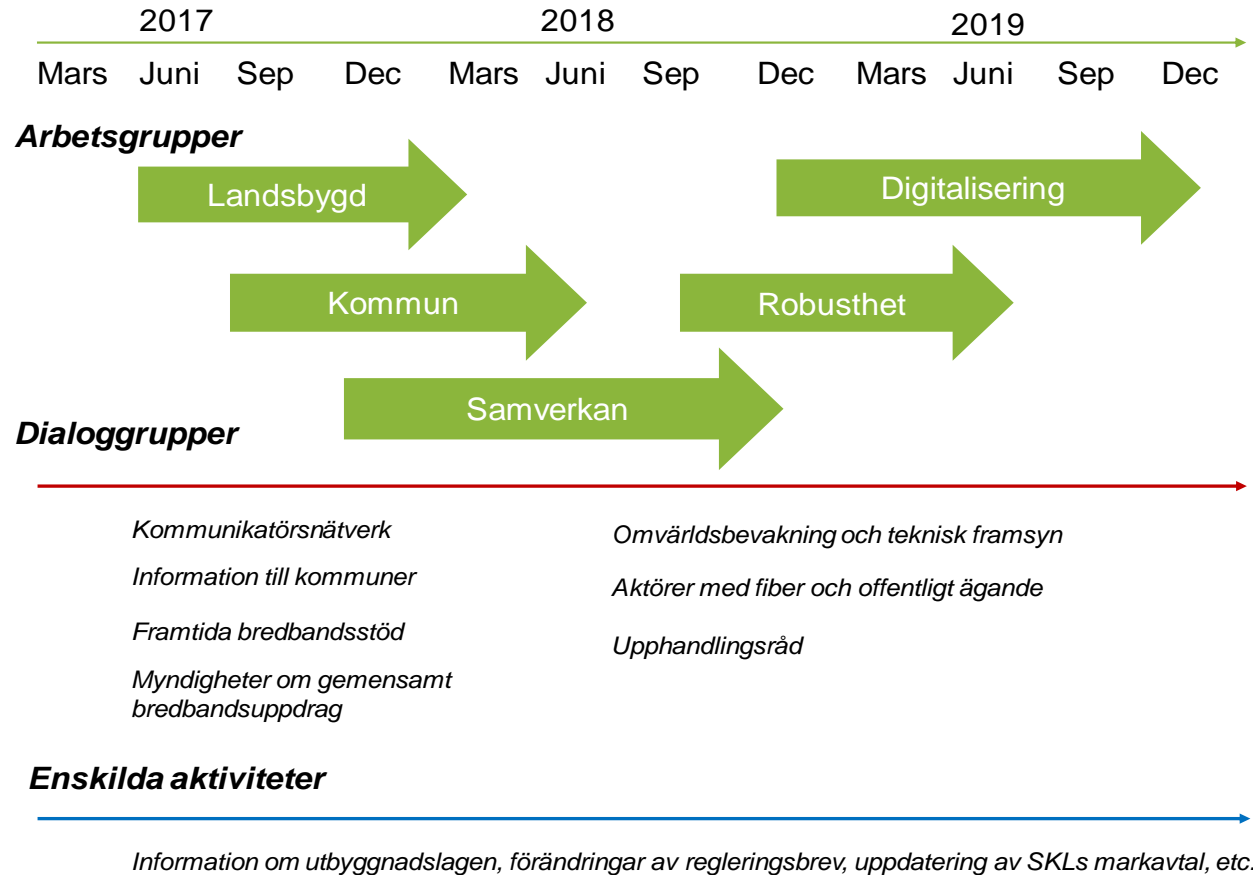
Arbetsgrupper: Nystartsgruppen ser behov att redan under 2017 initiera arbete i tre arbetsgrupper på områdena landsbygd, kommuner och samverkan. Därefter finns det behov av att under 2018 initiera arbete om robusthet och under 2019 fokusera på digitalisering. Att starta tre arbetsgrupper år 2017 är en ambitiös ansats och visar på Nystartsgruppens bedömning att aktiviteter behöver genomföras i närtid för att inte målen i bredbandsstrategin ska äventyras. Att planera, bemanna och genomföra tre arbetsgrupper kommer ställa stora krav på engagemang

från aktörerna. Det potentiella resultatet från detta arbete skulle, på ett substantiellt sätt, kunna bidra till att flytta fram positionerna och göra skillnad. Sannolikheten är därför stor att aktörerna är beredda att göra den insats som behövs i arbetsgrupperna.

Dialoggrupper: Nystartsgruppen gör bedömningen att dialogaktiviteter för att ge information till kommuner, hitta grunderna för ett nytt bredbandsstöd och få myndigheter att samarbeta om bredbandsutbyggnaden är prioriterat att initiera under år 2017. Detta gäller också formering av ett kommunikatörsnätverk för att få bättre genomslag i gemensamma frågor. I praktiken innebär detta att exempelvis omvärldsbevakning, upphandling av robusta nät och digitala tjänster, i ett första läge, får stå tillbaka. Arbete med dessa frågor bör istället ske under år 2018 och år 2019.

Enskilda aktiviteter: Nystartsgruppen har listat ett femtontal enskilda aktiviteter som är mindre och avgränsade uppgifter. I flera fall finns kopplingar till de aktiviteter som Nystartsgruppen föreslår ska genomföras genom arbetsgrupper eller dialoggrupper. Detta innebär att de enskilda aktiviteterna kan bidra till att genomförandet förenklas. Det innebär också att en omprioritering (bland dessa enskilda aktiviteter) kan vara nödvändig om Nystartsgruppens rekommendation till arbetsplan inte följs.

Figur. Översikt och exemplifiering av föreslagna aktiviteter i form av arbetsgrupper, dialogaktiviteter och engångsinsatser

Figur. Översikt av föreslagna aktiviteter grupperade efter Nystartsgruppens utmaningsområden, deras koppling till Bredbandsstrategins utpekade områden samt när aktiviteterna bör initieras och genomföras.

Arbetsgrupper	Utmaningsområde	Koppling till övergripande områden i bredbandsstrategin	När
Arbetsgrupp Landsbygd	Landsbygd	Nät och tjänster till alla	2017
Arbetsgrupp Kommun	Kommunala processer och kommunalt engagemang	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden samt kostnadseffektiv utbyggnad av bredband	2017-2018
Arbetsgrupp Samverkan	Samverkan	Nät och tjänster till alla, roller och spelregler på bredbandsmarknaden samt kostnadseffektiv utbyggnad av bredband	2017-2018
Arbetsgrupp Robusthet	Robusthet	Nät och tjänster till alla	2018-2019
Arbetsgrupp Digitalisering	Digitalisering	Nät och tjänster till alla samt kostnadseffektiv utbyggnad	2019-2020

Dialoggrupper	Utmaningsområde	Koppling till övergripande områden i bredbandsstrategin	När
Kommunikatörsnätverk	Information och kommunikation	Nät och tjänster till alla, roller och spelregler på bredbandsmarknaden samt kostnadseffektiv utbyggnad av bredband	2017-2020
Dialoggrupp med fokus på omvärldsbevakning och teknisk framsyn	Robusthet	Nät och tjänster till alla	2018-2020
Dialoggrupp med fokus på ett nytt bredbandsstöd	Landsbygd	Nät och tjänster till alla	2017-2018
Dialoggrupp med fokus på information till kommuner	Kommunala processer och kommunalt engagemang	Kostnadseffektiv utbyggnad	2017-2020
Dialoggrupp med fokus på myndigheter som påverkar bredbandsutbyggnaden	Samverkan	Nät och tjänster till alla	2017-2018
Dialoggrupp med fokus på offentliga aktörer som innehar bredbandsinfrastruktur	Samverkan	Nät och tjänster till alla	2018-2019
Upphandlingsråd med fokus på robusta nät och digitala tjänster	Robusthet	Nät och tjänster till alla	2018-2019

Enskilda aktiviteter	Utmaningsområde	Koppling till övergripande områden i bredbandsstrategin	När
Ändringar av regleringsbrev för myndigheter som påverkar bredbandsbyggnationen i syfte att myndigheternas deluppdrag tillsammans ska skapa ett tydligt och sammanhållet uppdrag som bidrar till bredbandsstrategins måluppfyllelse	Samverkan	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2017
Ändringar av uppdrag för statliga aktörer som innehar fiber så att det tydliggörs att dessa ska bidra till bredbandsstrategin måluppfyllelse genom engagemang på svartfiber- och kanalisationsnivå.	Samverkan	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2017
Spridning av en standardiserad fiberföreningsdeklaration	Landsbygd	Kostnadseffektiv utbyggnad	2017
Handledning om hur aktörer ska arbeta med Utbyggnadslagen	Samverkan	Kostnadseffektiv utbyggnad	2017
Inventering av informationsmaterial om bredband	Information och kommunikation	Nät och tjänster till alla, kostnadseffektiv utbyggnad och roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2018

Upplysning om behovet att uppdatera kommunala bredbandsstrategier och tydliggörande av de kommunala bredbandskoordinatorernas uppdrag	Kommunalt engagemang	Nät och tjänster till alla, roller och spelregler på bredbandsmarknaden samt kostnadseffektiv utbyggnad	2017
Synliggörande och intensifierat arbetet för att säkerställa elleveranser till bredbandsinfrastruktur	Robusthet	Kostnadseffektiv utbyggnad	2018
Informationsinsatser för att sprida konceptet Robust fiber, krav på nätägare i lag och föreskrifter och vikten av kvalitet	Robusthet	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2018
Gemensamt ställningstagande från relevanta myndigheter om vikten att följa rekommendationerna i konceptet Robust fiber.	Robusthet	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2018
Studie av hur bredbandskoordinatorernas mandat skulle kunna stärkas	Samverkan	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2018
Workshop om ”hur näten hänger ihop” och diskussion om vem som kan ta ansvar för helheten	Robusthet	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2018
Uppdatering och spridning av SKLs markavtal	Kommunala processer	Kostnadseffektiv utbyggnad	2017
Utredning av anmälningsplikt för byanät	Landsbygd	Roller och spelregler på bredbandsmarknaden	2018

Workshop för att lista kommuners och marknadsaktörers uppfattning om vad som påverkar investeringar av bredband.	Kommunala processer	Kostnadseffektiv utbyggnad	2017
Inspel utifrån ett bredbandsperspektiv till regeringens pågående översyn av befintlig lagstiftning som motverkar digitalisering.	Digitalisering	Kostnadseffektiv utbyggnad	2018